

Allmänna villkor och begränsningar för riktat verksamhetsunderstöd

Vid beviljande, användning och övervakning av statsunderstöd tillämpas *statsunderstödslagen (688/2001)*. Mer detaljerade föreskrifter om tillämpningen av statsunderstödslagen för användningen av riktade verksamhetsunderstöd framgår av *statsrådets förordning om statsunderstöd till allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd (1552/2016)* (härefter Understödsförordningen eller AvA).

Detaljerade tillämpningsanvisningar för de allmänna villkoren och begränsningarna beskrivs i STEAs instruktionsblad "*Anvisning för tillämpning av bruksvillkor för understöd: allmänt understöd, riktat verksamhetsunderstöd och projektunderstöd*", som finns på STEAs webbplats på adressen <http://www.stea.fi/web/sv/materialbank>.

Statsunderstödet får inte tillsammans med andra offentliga understöd överstiga det i Europeiska gemenskapen eller finsk lagstiftning föreskrivna maximibeloppet av statsunderstöd eller annat offentligt stöd (6.3 § i statsunderstödslagen).

Statsunderstödstagaren ska lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för att övervaka villkoren i statsunderstödsbeslutet (14.1 § i statsunderstödslagen).

Statsunderstödstagaren ska utan dröjsmål underrätta statsbidragsmyndigheten om en ändring påverkar att ändamålet med statsunderstödet uppnås eller om andra ändringar som påverkar användningen av statsunderstödet (14.2 § i statsunderstödslagen). Med ändring avses särskilt ändringar som påverkar genomförandet av de villkor och begränsningar som ställts för användningssättet för statsunderstödet. Ändringar som styr användningen av statsunderstödet är också väsentliga ändringar i kvaliteten eller omfattningen på genomförandet av det understödda projektet eller den understödda verksamheten eller i verksamhetens övriga finansiering i förhållande till informationen som uppgivits i ansökan om statsunderstöd och som använts som grund för statsunderstödsbeslutet. Statsunderstödstagaren ska sträva efter att meddela om ändringar omedelbart efter att denne själv fått kännedom om en sådan ändring som avses i momentet.

Godtagbar användning av understöd

Statsunderstöd får användas endast för ändamål som överensstämmer med statsunderstödsbeslutet (13.1 § i statsunderstödslagen).

Statsunderstödstagaren ska vid användningen av statsunderstödet för det projekt eller den verksamhet som understöds iaktta de villkor och begränsningar som ställts i statsunderstödsbeslutet (13.2 § i statsunderstödslagen).

Understödet kan användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt understödsbeslutet endast om det har beviljats för det.

Om understödet beviljas till att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet, ska understödstagaren ingå ett avtal om understödets användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa med den som utför verksamheten eller projektet (7.2 § i statsunderstödslagen).

Det riktade verksamhetsunderstödet får inte användas till verksamheter som lagstadgat eller på annat sätt uppenbarligen tillkommer statens, en kommuns eller ett religiöst samskaps organisationsansvar. Understödet får inte användas till förverkligande av serviceverksamhet på marknadsvillkor.

Användningstid och utgång av bidraget

Riktat verksamhetsunderstöd får användas till kostnader eller utgifter som uppstår under det år understödet beviljas och det därpå följande kalenderåret, om det inte av understödsbeslutet framgår att understödet också får användas till kostnader, utgifter eller underskott som uppstått före det år understödet beviljades (AvA 15.2 §).

Om understödet har beviljats för förvärv av egendom som används för ett ändamål som fastställs i statsunderstödsbeslutet, får denna egendom inte på ett bestående sätt användas i något annat syfte än det som bestäms i statsunderstödsbeslutet, och ägande- eller besittningsrätten till egendomen får inte överlåtas till någon annan under egendomens användningstid, som är högst fem år efter att understödets sista post har betalats. Således kan små anskaffningar såsom telefoner tas ur bruk när deras normala användningstid tar slut redan innan det har gått fem år efter att understödets sista post har betalats.

Rätten att få utbetalning av ett beviljat understöd förfaller, om understödstagaren inte har företett en för utbetalningen av understödet nödvändig, godtagbar utredning före utgången av det kalenderår som följer på det år då understödet beviljades eller inom den förlängda användningstid som beviljats på understödstagarens ansökan.

Godtagbara kostnader

Som godtagbara kostnader betraktas nödvändiga och rimliga kostnader som föranleds av den verksamhet som anges i understödsbeslutet (AvA 10.1 §).

Riktat verksamhetsunderstöd får användas endast till kostnader för den verksamhet som understöds, minskade med avkastningen från verksamheten (AvA 12 §).

Från de godtagbara kostnaderna avdras de övriga offentliga understöd som har beviljats för samma ändamål. Om understödets andel av de godtagbara kostnaderna finns angiven i understödsbeslutet, kan penningautomatunderstödet tillsammans med andra offentliga understöd vara högst så stort som den angivna understödsdelen, om inte något annat framgår av understödsbeslutet. (AvA 10.2)

För dem som inte beviljats STEAs allmänna understöd, kan man som kostnader för riktade verksamhetsunderstöd godta allmänna kostnader i enlighet med anvisningen ”Principerna för allokering av allmänna kostnader och tillämpningsföreskrifter” till högst 15 procent av de totala kostnaderna per kalenderår för det understödda projektet (=summan av direkta kostnader och allmänna kostnader), såvida inget annat framgår av understödsbeslutet.

Som godtagbara kostnader för respektive år betraktas de utgifter som i enlighet med bokföringslagens (1336/1997) 3 kapitel 3 § 1 mom. 6 punkt ska inkluderas i bokslutet för räkenskapsperioden i fråga (AvA 15.1). Om understödet används till att anskaffa lösa anläggningstillgångar och anläggningsutgifterna aktiveras i bokföringen, kan anläggningsutgifterna ändå i sin helhet bokföras i bokföringen som godtagbara utgifter för anskaffningsåret.

Mervärdesskatt godtas som en kostnad som kan få understöd endast om den utgör en slutgiltig kostnad för organisationen.

Kostnader som inte godtas

Organisationer som beviljats STEAs allmänna understöd får inte täcka allmänna kostnader i enlighet med anvisningen ”Principerna för allokering av allmänna kostnader och tillämpningsföreskrifter” med det riktade verksamhetsunderstödet.

Till de godtagbara kostnaderna räknas inte avskrivningar eller kalkylmässiga poster som inte baserar sig på kostnader eller förluster som redan har uppstått (AvA 10.3). Avkortningar på lån, finansiella kostnader eller räntor och kostnader för kapitalanskaffning eller affärs- och placeringsverksamhet räknas inte heller som godtagbara kostnader.

Riktat verksamhetsunderstöd får inte användas för kostnader för grundandet av verksamhetsenheter eller verksamhet som hänför sig till byggande, utbyggnad eller grundrening.

Understödet får inte användas till verksamhet som har beviljats separat riktat verksamhetsunderstöd (Ak-, B- eller C-understöd).

Understödet får inte användas till betalning av icke-lagstadgade tilläggs pensioner eller bonusar.

Om den understödda verksamheten äger rum i lokaler som organisationen eller någon av dess parallellorganisationer¹ äger, godkänns endast driftsvederlaget för lokalerna samt kostnader för bruk och underhåll av lokalerna som lokalkostnader, såvida dessa inte ingår i det ovannämnda driftsvederlaget. Kostnader för reparationer och finansieringsvederlag får inte täckas med det riktade verksamhetsunderstödet.

¹ Parallellorganisationer är föreningar, stiftelser eller bolag som har grundats till stöd för organisationen, som ensam eller tillsammans med en eller flera andra juridiska personer har bestämmanderätt. Parallellorganisationen kan också vara en sammanslutning eller stiftelse med betydande ekonomisk koppling till organisationen. Ett betydande ekonomiskt samband uppstår när det årliga understödet från en viss sammanslutning eller stiftelse minst täcker 10 procent av kostnaderna för organisationens ordinarie verksamhet.

Om organisationen tvingas säga upp sin personal kan understödet endast användas för att täcka lönekostnader förenade med arbetsskyldighet, det vill säga gentemot vilka faktiska arbetsprestationer utförs för det understödda projektet.

Med det riktade verksamhetsunderstödet kan man inte täcka rättegångskostnader eller ersättningar som har utdömts av en domstol, eller andra betalningar av straffkaraktär, såsom obetalda skyldigheter, böter eller dröjsmålsräntor som återkrävs.

Riktat verksamhetsunderstöd kan inte användas till ersättning av flitpenning eller annan därmed jämförbar ersättning (arbetsverksamhetspenning eller arbetsandelspenning).

Riktat verksamhetsunderstöd kan inte användas till att täcka kostnader för årsfester/jubileumsfiranden.

Understödstagarens skyldigheter

Skyldighet till konkurrensutsättning i enlighet med upphandlingslagen

Understödstagaren ska utöver skyldigheten att iaktta den allmänna nationella och EU-lagstiftningen särskilt utreda och i sin verksamhet beakta eventuell skyldighet att iaktta gällande upphandlingslagstiftning (*lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016*). Utöver offentlig förvaltning är understödstagare som inte hör till staten, kommunerna eller religiösa samfund upphandlande enhet, såsom avses i lagen om upphandling, och därmed skyldig att konkurrensutsätta upphandlingen med beaktande av förfaringssätt i enlighet med lagen om upphandling, såvida understödstagaren uppfyller kriterierna för ett offentligt organ i enlighet med upphandlingslagen eller får understöd för en särskild upphandling till mer än 50 procent av upphandlingsvärdet.

Med upphandling avses bland annat köp av varor och tjänster, hyra och därmed jämförbar verksamhet samt utläggning på entreprenad mot ekonomiskt vederlag.

En upphandling är inte till exempel

- utförande av eget arbete,
- anställning i anställningsförhållande eller
- anskaffning eller hyrande av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom.

Skyldighet till övrig konkurrensutsättning

Även om en upphandling inte skulle omfattas av tillämpningsområdet för lagen om offentlig upphandling, förutsätter STEA att samtliga större upphandlingar som görs med understöd (upphandlingsvärdet 7 000 euro + moms eller mer) konkurrensutsätts för att hålla kostnaderna på en rimlig nivå. Konkurrensutsättningen ska genomföras genom att be om anbud från flera varu- eller tjänsteleverantörer. De begärda anbuden ska inkluderas som bilaga till det organs protokoll som hanterar upphandlingsbeslutet.

Om understödstagaren själv producerar en för denne nödvändig tjänst eller vara beaktas som godtagbara kostnader endast tjänstens eller varans verkliga produktionskostnader.

Ordning av arbetstidskontroll

Om en person som anställts för ett projekt eller en verksamhet **tillfälligt** använder en del av sin arbetstid till att utföra andra uppgifter inom organisationen, allokeras hans lönekostnader för denna del till den aktuella verksamheten. Understödstagaren ska i dessa situationer se till att ordna timbaserad arbetstidsuppföljning per kostnadsställe, så att lönekostnader som riktats till understödsobjekten kan fastställas tillförlitligt.

Om arbetstagaren **permanent** eller under längre perioder samtidigt arbetar med andra uppgifter inom organisationen, då arbetstagarens arbetsinsats för ett understödsobjekt är mindre än 100 procent av hans arbetstid, förutsätter allokeringen av personalkostnaderna för arbetstagaren till STEAs understödsobjekt, utöver ovan nämnda arbetstidsuppföljning, att den faktiska arbetsinsatsen motsvarar behovet, innehållet och uppskattningen av den direkta nyttan med arbetsprestationen i fråga om innehållsligt kunnande vilka framförts i ansökningsom understödet.

Val av kund

Om det i ett understödsbeslut eller i specialvillkor som fogats till det förutsätts att kunderna ska väljas på basis av ansökan, ska understödstagaren (AvA 14 §):

- 1) vid valet av kunder fästa avseende vid sociala faktorer och hälsotvårfaktorer som visar behovet av service eller stöd eller inkomsterna för kunden och en person som lever med kunden i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande samt tidigare deltagande i motsvarande understödd verksamhet,
- 2) informera om ansökningsförfarandet och urvalskriterierna i så stor utsträckning som möjligt med beaktande av det understödsbelopp som står till förfogande,
- 3) ordna uppföljning och statistikföring av valet av kunder så att det utan svårigheter går att övervaka att villkoren för användningen av understödet följs,
- 4) bevara dokumenten som gäller val av kund på samma sätt som verifikaten bevaras.

Understödet kan inte användas till terapi eller annan jämförbar verksamhet som utförs av en yrkesbildad person (lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården 817/2015 och lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården 559/1994). Om understödet har beviljats för att användas till intensivt arbete med individer, ska mötena begränsas till i genomsnitt fem individbesök/kund.

Bokföring och revision

Understödstagaren ska ordna bokföringen så som föreskrivs i bokföringslagen.

Understödstagarens bokföring ska ordnas så att det är möjligt att i bokföringen tillförlitligt kontrollera hur understödet används (AvA 16 §).

Understödstagaren ska ordna revisionen så som föreskrivs i revisionslagen (1141/2015).

Om understöd under räkenskapsperioden har använts till ett belopp av minst 100 000 euro till ett enskilt understödsobjekt, ska understödmottagaren dessutom lämna revisorns rapport om användningen av understöden under räkenskapsperioden, om inget annat följer av understödsbeslutet. (AvA 17.3 §)

Utredningar som ska lämnas in

1) Understödstagaren ska för varje år, före utgången av maj följande år, upprätta en redovisning över användningen av understödet (årsredovisning) (AvA 17.1).

I e-tjänsterna ska man till årsredovisningen bifoga:

- Verksamhetsberättelse och/eller årsberättelse
- Undertecknat bokslut
- Balansspecifikationer
- Koncernbokslut samt koncernens verksamhetsberättelse (om en sådan utarbetas frivilligt eller på grund av förpliktelser i lagen).
- Undertecknad revisionsberättelse (och/eller verksamhetsgranskningsberättelse) och revisorns (och/eller verksamhetsgranskarens) promemorior.
 - samt
- Om understöd har använts enligt prestationsprincipen under räkenskapsperioden till ett belopp om minst 100 000 euro, ska understödstagaren dessutom lämna in revisorns rapport om användningen av understöden under räkenskapsperioden, såvida inget annat föranleds av understödsbeslutet.

2) Understödstagaren ska vartannat år lämna in en utredning om resultat och effekter för understödsobjekten.

3) Understödstagaren ska på begäran även lämna in andra utredningar som är viktiga för övervakningen av understöden.

Skyldighet att återbetala understöd

Understödstagaren av statsunderstöd ska utan dröjsmål återbetala ett statsunderstöd eller en del av det som denne fått på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Understödstagaren av statsunderstöd ska också betala tillbaka statsunderstödet eller en del av det, om det inte kan användas på det sätt som förutsätts i statsunderstödsbeslutet. Om det belopp som ska återbetalas är högst 10 euro, behöver det inte betalas tillbaka (statsunderstödslagen 20.1 §).

Ränta

På det belopp som återbetalas eller återkrävs ska statsunderstödsstagaren räknat från den dag då statsunderstödet betalades ut betala en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen ([633/1982](#)) ökad med tre procentenheter (statsunderstödslagen 24 §).

Om det återkrävda beloppet inte betalas senast på den av statsbidragsmyndigheten utsatta förfallodagen, ska understödsstagaren betala en årlig dröjsmålsränta på beloppet enligt den räntesats som avses i 4 § 3 mom. i räntelagen (statsunderstödslagen 25 §).

Granskningsrätt

Statsbidragsmyndigheten har rätt att utföra för utbetalningen av statsunderstöd och övervakningen av dess användning behövliga granskningar som gäller understödsstagarens ekonomi och verksamhet. Om statsunderstödet har beviljats på det sätt som föreskrivs i 7 § 2 mom. för att användas för en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödsstagaren och som uppfyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet, har statsbidragsmyndigheten rätt att vid behov granska ekonomin och verksamheten hos den som genomför verksamheten eller projektet enligt statsunderstödsbeslutet.

Statsunderstödsstagaren ska utan ersättning ge den tjänsteman som utför inspektionen och en i 16 § 2 mom. avsedd revisor alla uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för inspektionen samt även i övrigt bistå vid inspektionen (statsunderstödslagen 17.1 §).